

ЗДОБУТКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЛАТИНОАМЕРИКАНСЬКОЇ АСОЦІАЦІЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Розглянуто роль Латиноамериканської Асоціації Інтеграції в розвитку регіональної інтеграції, а саме в збільшенні обсягів внутрірегіональної торгівлі, формуванні субрегіональних інтеграційних угруповань, розширенні договірної бази та загалом розвитку співпраці між країнами в різних сферах. Також виявлено чинники, під впливом яких перебуває організація, та основні перспективи її розвитку.

Represented the role of the Latin American Integration Association in regional integration, namely increasing intraregional trade volumes, forming sub-regional integration groupings, expansion of the treaty base and overall cooperation among countries in various fields. Also identified basic factors, which influence on organization, and its development prospects.

Постановка наукової проблеми. Важливим фактором економічного розвитку Латинської Америки в останні десятиріччя став ріст внутрішнього регіонального співробітництва, передусім в рамках інтеграційних об'єднань, найбільшим з яких є Латиноамериканська Асоціація Інтеграції (ЛААІ), що включає 12 держав Латинської Америки: Аргентину, Бразилію, Болівію, Венесуелу, Еквадор, Колумбію, Кубу, Мексику, Перу, Парагвай, Уругвай, Чилі, площа яких разом складає більше 20 мільйонів квадратних кілометрів, а населення більш ніж 500 мільйонів жителів. Тому визначення ролі та перспектив розвитку даної організації є важливим й актуальним, особливо що стосується інтенсифікації взаємного економічного розвитку держав і вирішення соціальних питань, спільних для всіх зазначених країн-членів та можливо щодо майбутнього співробітництва ЛААІ з Україною та організаціями, до яких вона входить.

Джерела та публікації з даної теми мають в більшості інформаційно-довідкову або статистичну направленість[1],[3], є спроби виявити здобутки ЛААІ, але вони не мають системного характеру.

Завдання статті: визначання цілей організації та заходів їх досягнення, ролі організації в збільшенні обсягів внутрірегіональної торгівлі, розширенні договірної бази, виявлення чинників впливу на розвиток організації та перспективних задач, вироблення аргументованих висновків.

Метою статті є дослідження ролі ЛААІ в здійсненні латиноамериканської інтеграції, окреслення основних перспектив розвитку організації.

Виклад основного матеріалу. ЛААІ створена в 1980 р. на базі реорганізації Латиноамериканської асоціації вільної торгівлі (ЛАВТ), утвореної в 1960 р. На певному етапі ЛААІ зробила істотний внесок в становлення процесів економічної інтеграції в Латинській Америці, створивши міжнародно-правові передумови виникнення і еволюції найбільших субрегіональних об'єднань – Андського співтовариства (АС) і МЕРКОСУР, а також сприяла створенню і уніфікації дво- та багатосторонніх економічних угод. Метою організації є створення латиноамериканського спільного ринку, що

включає поступову ліквідацію бар'єрів у взаємній торгівлі країн-членів, співробітництво у різних сферах між країнами-членами, сприяння гармонійному економічному та соціальному розвитку регіону, фізичну інтеграцію країн-членів, створення області економічних преференцій. Для цього здійснюється заохочення і регулювання торгівлі між країнами-членами, укладаються угоди про економічну взаємодоповнюваність і розробляються заходи по співпраці та сприянню економічному зростанню ринків, організація формується трьома політичними органами (Рада міністрів іноземних справ, Конференція по оцінці та конвергенції, Комітет представників) та одним технічним (Генеральний секретаріат). [3]

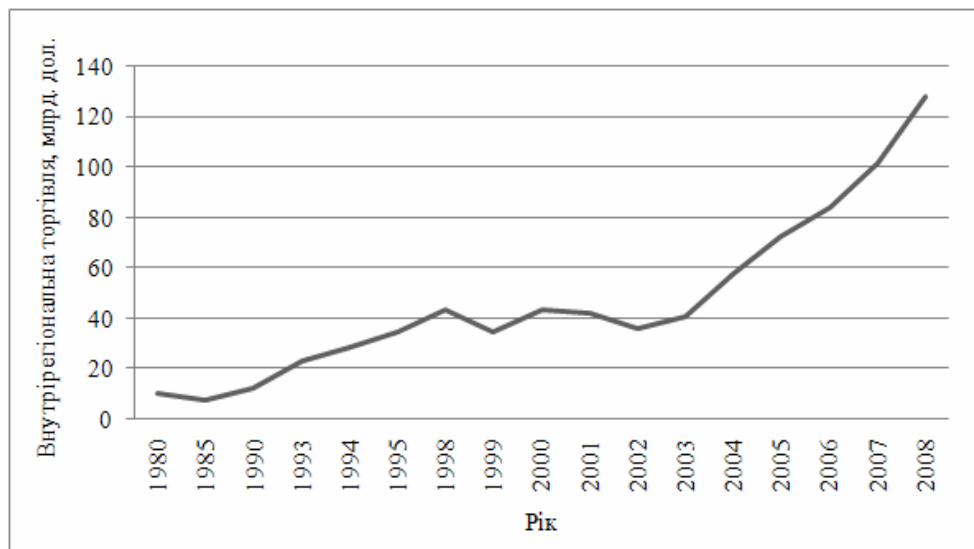

Рис.1 Динаміка внутрірегіональної торгівлі країн-членів ЛААІ

ЛААІ за час свого існування відіграла значну роль у розвитку регіональної взаємної торгівлі. За період з 1960 по 1994 р. внутрірегіональний експорт у ЛААІ зріс з 567 млн. до 28,5 млрд. дол, а його частка в сумарному експорті країн – членів об'єднання збільшилася з 7,7 до 19,6%. На нинішньому етапі латиноамериканської інтеграції, що характеризується швидким розвитком субрегіональних зон вільної торгівлі, а також тенденцією до торговельної лібералізації в рамках усієї західної півкулі, вона дещо втратила колишнє значення і виконує консультативні функції. Згідно з даними ЮНКТАД, торгівля країн-учасників ЛААІ здійснюється цілком успішно і характеризується стабільним розвитком торгових відносин в рамках даного угруповання. Впродовж всього існування, фінансово-економічні і політичні кризи, що охопили ряд її країн-учасників, призвели до незначних втрат (дефіцит торгового балансу в 1980 р. склав 5,9 млрд. дол. США, а в 2000 р. – 8,4 млрд. дол. США). Але об'єми торгівлі неухильно росли, причому експорт ріс дуже стрімко.

Рекордне сальдо торговельного балансу в рамках ЛААІ було досягнуто в 2008 р. і склало 128 238,3 млн. дол. США. [1,с.240-250] Найбільш інтенсивно внутрірегіональна торгівля розвинута в Аргентини з Бразилією, Чилі, Мексикою; Бразилії з Аргентиною, Венесуелою, Мексикою та Чилі;

Мексика з Колумбією. Найбільші обсяги торгівлі з країнами-членами асоціації мають Бразилія (27 025,7 млн. дол.), Аргентина (22 104,6 млн. дол.), Венесуела (18 764,0 млн. дол.) та Чилі (16 070,3 млн. дол.), що пов'язано з експортом товарів цих країн. [2,с.128] Зараз країни ЛААІ прагнуть прискорити економічний розвиток, інтенсифікувати взаємні економічні зв'язки та розширити виробництво.

За роки свого існування ЛААІ здійснила багато зрушень в економічній та соціальній сфері – про це свідчать численні регіональні та часткові угоди – всього 75 діючих. Загалом договірна база між країнами-членами поповнилася майже в 8 разів з 1980 р. Зокрема, можна виділити 7 регіональних договорів: 1) про відкриття ринків (3 угоди) (передбачають відкриття ринків для товарів без будь-яких митних зборів або податків, для створення сприятливих умов участі країн відносно менш розвинених в процесі економічної інтеграції (Болівія, Парагвай та Еквадор)); 2) регіональні тарифні преференції (передбачає відсоткове скорочення мит, що застосовуються до імпорту з третіх країн, а також наданих країнами-членами один одному на імпорт товарів, що відбувається на їх території); 3) науково-технічне співробітництво; 4) співробітництво та обмін культурних цінностей в країнах, науки та освіти (передбачають заохочення регіонального співробітництва, спрямованого на створення і розвиток знань з метою придбання і розповсюдження технологій та їх застосування); 5) рамкова угода зі сприяння торгівлі шляхом зняття технічних бар'єрів 1997 р., (спрямована на запобігання підготовки, прийняття і застосування технічних регламентів, технічних стандартів та оцінку відповідності утвердження технічних бар'єрів, як непотрібних для міжрегіональної торгівлі). Але поки що ЛААІ знаходиться на першому ступені інтеграції – активно формується зона вільної торгівлі, хоча на субрегіональному рівні досягнення значно більші (зокрема в рамках МЕРКОСУР). [4]

Окрім регіональних, укладені й численні часткові угоди – всього 68 діючих, зокрема з вільної торгівлі – 13, вибіркового або фіксованих переваг – 23, сільського господарства – 3, угоди по сприянню торгівлі – 15 і угоди в інших сферах – 14. Сюди включені угоди між державами-членами, і, навіть, угоди між субрегіональними блоками. Є 18 угод держав-членів з іншими країнами та організаціями Латиноамериканського регіону. Питання, що розглядаються в інших формах часткових угод: торгівля послугами, державні закупівлі, енергетичне співробітництво, координація політики, тимчасові візи для підприємницької та інвестиційної діяльності, антимонопольне законодавство, медико-санітарних заходів, інтелектуальної власності, гарантії, врегулювання суперечок, транспорт, туризм, телекомунікації та державні підприємства. Для полегшення реалізації вищезгаданих угод, ЛААІ створила інформаційну систему зовнішньої торгівлі Sicoex, де є відомості про оновлення даних з усіх країн-членів ЛААІ, про національні тарифи, та де можна отримати повну інформацію про будь-який товар, як щодо торгівлі ним, так і щодо відповідних тарифів і переваг, які були предметом відповідно до угод, підписаних під захистом Договору Монте-

відео 1980 р. Серед нових сфер, які охоплює ЛААІ, є: торгівля послугами, державні закупівлі, подвійне оподаткування, інвестиції, антимонопольне законодавство, інтелектуальна власність і захист традиційних знань. Асоціація також має корпоративний портал, який спрямований на розширення участі підприємств у галузі інтеграції, де можна знайти всю інформацію, що відноситься до їх бізнесу, і знайти переваги, якими вони можуть вільно розпоряджатися. [3],[4]

Загалом ЛААІ перебуває під дією динамічних процесів, де їх майбутня роль може залежати від наступних чинників: внутрішньої еволюції існуючих субрегіональних утворень (МЕРКОСУР-Андська група); змін в поточних переговорах між цими членами субрегіональних утворень з іншими країнами (Чилі та Мексика); впливу інтеграційних ініціатив у Західній півкулі (переговори по АЛКА), політичної волі країн-членів щодо можливості продовження повноважень членів Асоціації.

Серед перспективних задач ЛААІ: сприяння створенню зон вільної торгівлі, продовження дії існуючих договорів та надання допомоги при укладенні нових, здійснення технічної підтримки країн-членів, як щодо регіональних переговорів, так і в окремих сферах часткових угод, надання інформації приватному сектору, гармонізація чинного законодавства з узгодженням політичної волі країн-членів тощо.

Висновки. Отже, незалежно від майбутнього Асоціації, ми повинні розуміти, що ЛААІ відіграє з моменту свого створення в 1980 р., і особливо в 90-х рр., винятково важливу роль у процесі інтеграції в Латинській Америці. Дійсно, якщо ми розглянемо ці роки, то прийдемо до висновку, що маємо справу з організацією, яка не тільки стала форумом для обговорення основних питань, які стосуються торгівлі в регіоні, а й отримала значний розвиток вироблення інформативних, аналітичних і спеціалізованих досліджень. Організація також всіляко заохочує і стимулює підписання угод між усіма її членами, сприяючи збільшенню обсягів взаємної регіональної торгівлі та розвитку інтеграційних процесів в регіоні. ЛААІ, з її гнучкою базою правових документів, посприяла створенню і субрегіональних блоків: МЕРКОСУР та Андського пакту.

Варто ще раз підкреслити ключову історичну роль цієї організації в соціально-економічній інтеграції. Тож, незалежно від ходу роботи в рамках партнерських відносин, вже досягнутий прогрес, поза сумнівом, матиме вирішальний вплив на майбутнє латиноамериканської інтеграції. Зокрема, це може виявитися в об'єднанні субрегіональних утворень і формуванні дійсно цілісного Латиноамериканського інтеграційного об'єднання, що буде включати і центральноамериканські країни, які поки що виступають у якості спостерігачів організації.

- 1.CEPAL,Anuario estadístico de América Latina y el Caribe, Chile (Santiago), 2007,- 439c.
- 2.CEPAL,Anuario estadístico de América Latina y el Caribe /Estadísticas económicas,Chile (Santiago),2009,-180c.3.<http://www.aladi.org/nsfaladi/arquitec.nsf>
- 4.http://www.utadeo.edu.co/programas/pregrados/comer_inter/conferencia_aladi_uruguay.pdf